

argumentum ipsum habere nobiliorem quandam
 essendi modum, quem nulla creatura cum aequa-
 litate, imò nec cum inuocatione imitari potest.
 Quocirca quantum posse videre alterum virtute na-
 turali, non inferat aequalitatem perfectionis, vel im-
 perfectionis inter videntem & visum: inferit tamen
 saltem aequalitatem vel conuenientiam in gradu &
 modo essendi. Et ideo non sequitur inferiorem an-
 gelum non posse videre superiorem, quia conue-
 niunt in modo compositionis, aut potentialitatis
 quam habent, solumque differunt secundum ma-
 iorem, vel minorem perfectionem essentialem; &
 ideo quantum inferior angelus concipiat superio-
 rem ad modum suae propriae naturae, nihilominus
 tamen formam ad illum proprio conceptu, & prout in
 se est: nam ille modus est quodammodo idem seu
 eiusdem rationis in vtroque: sicut in composito ma-
 teriae & formae eiusdem rationis est in rebus mate-
 rialibus, quamuis formae secundum speciem sint
 diuersae. Ex illa verò inaequalitate perfectionis
 prouenit, quòd licet inferior angelus videat superio-
 riorem, non tamen comprehendat; quia hoc ipso
 quòd concipit illum modo sibi proportionato, mi-
 nus exactè illum intelligit, quam secundum se in-
 telligibilis sit, & ideo non comprehendit illum.
 Atque hoc totum applicari potest ad animam sepa-
 ratam respectu intelligentiarum, quamuis de illa
 minus certum sit, an possit distinctè videre ange-
 los virtute naturali: multi enim, inter quos vide-
 tur esse Diuus Thomas, id negant: ex qua senten-
 tia vera esset, optimè confirmaretur quod nunc
 tractamus, nam multo maior est improprio
 cuiuslibet intellectus creati ad Deum, quam sit
 animae separatae ad quamlibet intelligentiam crea-
 tam: sed de hoc alias.

A quia impossibile videtur distinguere in Deo cog-
 gnitionem seu representationem distinctam di-
 uinae essentiae ab intuitiua visione. Cum enim di-
 citur per illam speciem aut actum non represen-
 tari Deum, vt praesentem, sed vt absentem, aut est
 sermo de absentia secundum locum, aut secundum
 durationem seu existentiam, neutrum horum dici
 potest, & aliud membrum fingi non potest, vn-
 de neque haecenus excogitatum est: ergo non po-
 test esse talis cognitio abstractiua, sed intuitiua.
 Maior constat a sufficienti enumeratione. Minor
 probatur quoad singulas partes: nam si illa spes-
 cies representat essentiam Dei distinctè: ergo re-
 praesentat illam vt immensam: ergo fieri non po-
 test quin repraesentet illam vt praesentem per es-
 sentiam, seu vt indistantem, & intimè existentem
 etiam in ipso intelligente. Rursus necessario etià
 repraesentat Deum vt aeternum, quia etiam aeternitas
 est de essentia Dei: ergo nec potest illum re-
 praesentare nisi vt duratione praesente, quia aeternitas
 tota est simul & semper praesens. Atque hinc
 tandem (quod ad mentem Scoti maxime spectat)
 concluditur non posse per talem speciem represen-
 tari essentiam diuinam distinctè, praescindendo
 ab actuali existentia, quia potissimum predi-
 carum essentiale diuinæ naturae est ipsum actualiter
 existere ab intrinseco necessarium: ergo nisi
 huiusmodi esse actuale distinctè repraesentetur,
 non repraesentatur distinctè essentia Dei: si autem
 hoc esse repraesentatur, non praescinditur ab actuali
 existentia: ob hanc ergo causam licet in creaturis
 distincta repraesentatio essentiae possit esse abstrac-
 tiua, quia potest praescindi ab actuali existentia,
 & consequenter a loco & tempore; in Deo tamen
 est singularis ratio, quam non satis perpendit Sco-
 tus, nam cum sit ipsum esse per essentiam, non po-
 test distincta repraesentatio essentiae diuinæ ab ac-
 tuali existentia praescindi, & consequenter neque
 a praesentia durationis, & loci per aeternitatem &
 immensitatem suam.

Negatiue
 responde-
 tur.

*In secunda difficultate inquiritur, an
 propria Dei species sit connatura-
 lis intellectui creato.*

XXI.

Circa secundam difficultatem (omisso priori
 modo ibi explicato cognoscendi Deum quia
 clarum est, naturaliter esse impossibile, vt
 satis ibi probatur) de secundo Scotus in 2. distinct.
 3. quaest. 9. admittit, non solum posse, sed etiam de
 facto esse in intellectu creato angelico specie con-
 naturalem, quia naturaliter cognoscit Deum distin-
 cta cognitione diuinæ essentiae. Quia nec repugnat
 dari speciem, quæ ita distinctè repraesentet essentia
 diuinam, neque etiam est inconueniens affirmare
 hanc speciem esse connaturalem angelo: quia po-
 test ei esse naturaliter debita, & in ordine ad actum
 naturalem, quamuis non possit ab alia causa fieri
 nisi a Deo. Addit verò (ne contra fidem loquatur)
 illam speciem non repraesentare intuitiue, sed ab-
 stractiue tantum essentiam diuinam, quia non re-
 praesentat Deum, vt praesentem, sed vt absentem: &
 ita non admittit, cognitionem per talem speciem
 elicitam esse visionem. Vnde iuxta hanc declaratio-
 nem, hæc sententia non est contraria ijs quæ dixi-
 mus: nam adhuc simpliciter fateatur Scotus Deum
 esse inuisibilem angelo per naturalem principia.

XXV.

XXII.

Sed nihilominus illa sententia mihi semper ve-
 hementer dupliciter, propter duo præcipue. Primò

Secunda ratio contra hanc sententiam Scoti est,
 quia si talis species est possibilis quæ repraesentet di-
 stinctè diuinam essentiam abstractiue, vt ipse dicit,
 cur non etiam intuitiue? An quia repugnat intuiti-
 uam visionem fieri per speciem? At hoc si gene-
 ratim dicatur, nec verum est, nec probabile: nam
 & visus corporeus intuitiue videt, media specie im-
 pressa, & vnus angelus intuetur alium per speciem
 eius, quod Scotus non negat. Si verò intelligatur
 speciatim de intuitiue Dei, oportet speciale cau-
 sam reddere; quæ refertur non potest nisi in impos-
 sibilitatem talis speciei, quæ esset petio principij:
 nam hoc est quod agimus, scilicet, si Scotus admit-
 tit speciem repraesentantem distinctè diuinam es-
 sentiam, immeritò negare, posse etiam dari specie
 quæ intuitiue illam repraesentet. Et fortasse id non
 negaret Scotus: nam in 4. distinct. 49. quaest. 11. proba-
 bilius credit, dari in beatis speciem Dei, quam
 lumen gloriæ. Coegetur tamen dicere, talem specie
 non esse naturalem, sed gratuitam, etiam respectu
 intellectus angelici.

XXIII.

Hoc autem dupliciter intelligi potest: primò,
 in eo sensu quo idem Scotus in priori loco vocat
 supernaturalem, illam speciem, quæ abstractiue
 repraesentat distinctè essentiam Dei, quam dicit
 esse à Deo vt causa supernaturali supernaturaliter
 agente, solum ex eo quòd a solo Deo per libe-
 ram

XXIII.

ram